

Flickor med ADHD

Läkarstämman

Stockholm

30.11.05

Svenny Kopp

Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus, Göteborg

Historia

- 1979 J. Kashani
- 1990 A. James & E. Taylor
- 1996 E. Arnold
- 1997 M. Gaub & C. Carlson

Sammanställning från konferensen 1994 : Sex Differences in ADHD

E. Arnold 1996

Frågeställningar:

- Är ADHD en valid diagnos för flickor
- Är samma undersökningsinstrument giltiga för flickor
- ADHD hos flickor, livsperspektiv, hormonella faktorer och könsskillnader
- Hur förklara den ojämna könskvoten

Consensus beslut

- ADHD är en valid diagnos för flickor
- Behov av köns baserade normer
- Flickor bör prioriteras på kliniker
- Forskning bör fokuseras mer på flickor

Gender Differences in ADHD: a meta-analysis and critical review

M. Gaub & C. Carlson 1997

- Flickor är inte igenkända av lärarna
- Flickor upplever mer kamrat-bortstötning än pojkarna
- Mindre CD och ODD
- Klinikflickor inte representativa, svårare fall
- Mindre hyperaktiva

ADHD hos flickor

SBU 2005

S.Kopp, N. Renqvist, A. Petterson, L.Hellgren, S. Thelander, E. Ränzlöw

- Uppdrag från regeringen att kartlägga kunskapsläget om ADHD hos flickor
- För att bättre kunna identifiera flickor med dessa svårigheter
- För att identifiera angelägen fortsatt forskning

Förekomst av ADHD hos flickor

Befolkningstudier från 1999-2005 , 6-15 år

(SBU 2005, ADHD hos flickor)

Prevalens: 2-5%

Könskvot: 1,1:1 - 3,7:1 (pojke:flicka)

Klinikförekomst och könskvot av ADHD

Könskvot pojke:flicka

Klinikfall

- 1987 7-9:1 (Gaub & Carlsson 1997)
- 1991 3,2:1 (Robinson 2002)
- 1998 2,3:1 (Robinson 2002)
- 2003 2,6:1 (Kopp & Gillberg 2003)

Skillnad i förekomst av ADHD hos flickor och pojkar

- Förekomsten är mer jämt fördelad över åldern hos flickor
- Förekomsten sjunker mer med åldern för pojkar
- ADHD kombinerad typ är vanligare hos pojkar än hos flickor
- ADHD med uppmärksamhetsbrist är vanligare hos flickor än hos pojkar

Problem med diagnosen ADHD för flickor

- Debut innan 7 års ålder
- Kriterier satta efter pojkar 6-11 år gamla
- ADHD-symptomen skall verifieras i två olika miljöer

Vilka likheter föreligger mellan flickor och pojkar med diagnosen ADHD

- **ADHD – symptomen lika** (Horn 1989, Breen 1990, Arcia 1998, Rhee 1999, Biederman 1999, Castellanos 2000, Yang 2004)
- **Funktionsnedsättningen lika stor** (Biederman 1999, Yang 2004)
- **Samma brister i exekutiv förmåga** (Seidman 2004)
- **Ingen skillnad i behandlingseffekt med farmaka** (Sharp 1999, MTA-studien 1999, Biederman 2002)
- **Familjära förekomsten av ADHD lika stor i flickors som i pojkars familjer** (Faraone 2001, Rietveld 2003, Rhee 1999)

Skillnader mellan flickor med ADHD och pojkar med ADHD

- Mer ångest och depression hos flickor (Biederman et al 1999, Sharp 1999, Rucklidge 2001)
- Flickor har lägre självkänsla än pojkar (Arcia 1998, Berry 1985, Quinn 2004, Rucklidge 2001)
- Flickor med ADHD behandlas i mindre utsträckning med farmaka och andra behandlingar än pojkar med ADHD (Angold 2000, Miller 2004)
- Flickor röker mer och missbrukar mer droger (Biederman et al 2002)

Skillnad mellan flickor med ADHD och flickor utan ADHD

- **Skolprestationer** (Biederman 1999, Hinshaw 2002)
- **Kamratproblem** (Berry 1985, Hinshaw 2002, Blachman 2002, Mikami 2003)
- **Självkänsla** (Blachman2002,Thurber 2002)
- **Mer språkproblem** (Hinshaw 2002)

ADHD hos flickor

Omgivningens bedömning av symptom på ADHD

- Lärare bedömde att flickor hade mindre ADHD svårigheter än pojkar (Sharp 1999, Newcorn 2001, Hartung 2002, Brewis 2003)
- Lärare tolkade oftare pojkars trotsiga beteende som ADHD och flickors ADHD symptom som trotsbeteende (Jackson 2004)
- Lika symptom hos pojkar och flickor bedömdes olika av barnläkare (Gardner 2002)
- Föräldrar såg lika stora svårigheter men utredde oftare sonen (Bussing 2003)

Prognos för flickor med ADHD

Vad vet vi idag?

- Mindre alkoholproblem och mindre ADHD svårigheter än för pojkar (Klein 1991)
- Ca 30% har en dålig prognos jämfört med drygt 50% hos pojkar (Ramussen & Gillberg 2000)
- Fler psykiatriska vårdtillfällen ADHD som förekommit tillsammans med beteendestörning (Daalsgaard & Thomsen 2001)
- Mödrar med ADHD är yngre när de föder barn och har oftare ett missbruk (Barkley 1994)
- Vanligt med fibromyalgi (Quinn & Nadeau 2002)

VAD BEHÖVS FÖR ATT HJÄLPA FLER FLICKOR MED ADHD?

- ♀ Flickor med ADHD symptom behöver uppmärksammas i större utsträckning och mer utbildning behövs både bland kliniker och i skolans värld
- ♀ Könsnormerade skattningsskalor bör användas
- ♀ Mer forskning behövs
- ♀ Börja notera ADHD symptom i psykisk status av undersökande läkare

